

általános szaporodásnak, amely legalább 30%-ot tehet a félszázad alatt.

Azokról az országokról, amelyekben a vallási megoszlást legalább néhány évtizedre visszatekintően ki tudjuk mutatni, 3. számú táblázatunkban közöljük a régi és az új adatokat. (Németországnál és Ausztriánál a háborús területváltásra való tekintettel az 1910-es népszámlálás adatait állítottuk be.)

E táblázatunk adatai szerint a katolikusoknak az össznépségben elfoglalt aránya a legtöbb országban emelkedett, itt-ott azonban kisebb mértékben csökkent is. (Ausztria, Németalföld.) A protestánsok aránya ellenben inkább csökkent. Az izraelita vallás arányszáma szintén emelkedő tendenciájú a legtöbb országban.

Hazánkban a vallások megoszlásának arányszámait a trianoni területváltozás erősen megváltoztatta, ami különösen a görög keleti vallású területeknek csaknem egészben történt elcsatolásának tulajdonítható. Ez a katolikus s különösen a protestáns vallási arányszámnak erős emelkedésére vezetett. A háború előtti (1910) birodalmi adatokat a 60 év előtti adatokkal összehasonlítva, jelentős gyarapodást tapasztalunk a katolikus vallásúaknál, akiknek arányszáma 57·8-ről 61·8-re emelkedett s főleg a zsidóknál, akiknek arányszáma 2·8-ről 4·5-re ment fel. Nagy csökkenés volt a görög keletiekénél: 17·9-ről 14·3-re és a protestánsoknál: 21·5-ről 19·3-re.

E. D. dr.

Kisebb közlemények.

Petites communications.

III. finnugor közművelődési kongresszus — *Le IIIe congrès de culture finno-ougrien.*

Les 10—13 juin 1928 a été tenu à Budapest le IIIe congrès de culture finno-ougrien, auquel assistaient, parmi de très nombreux Finnois, Estoniens et Hongrois, plusieurs représentants des milieux scientifiques de différents pays. Dans les séances, présidées par M. Farkas Heller, de la section économique (IIIe section), on a discuté de nombreux problèmes communs aux trois nations parentes, et en particulier les possibilités de resserrer les liens économiques existant entre l'Estonie, la Finlande et la Hongrie. Au cours de ces séances, ont fait entre autres des conférences: M. Farkas Heller, professeur d'économie politique à la Polytechnique royale de Budapest, sur la „Formation de la vie économique hongroise depuis 1867“; M. Alojse Kovács, directeur de l'Office hongrois de statistique: „Esquisse statistique de la Hongrie actuelle“; M. Léon Harmaja, principal statisticien finnois, sur „Le développement et la situation actuelle de la vie économique de Finlande.“ Mlle Jeanne Oismann, chef de la section de l'Office central de statistique d'Estonie, assistait également au congrès.

1928 június 10—13-án folyt le Budapesten a III. finnugor közművelődési kongresszus, rendkívül nagyszámú finn, eszt és magyar résztvevővel, akik között az egyes országok tudományos élete is számos jelesével volt képviselve. A kongresszus közgazdasági (III.) szakosztályán, melynek üléssein Heller Farkas elnökölt, a három rokon nemzet számos közös problémája és különösen a Magyarország, Finnország és Esztország közti praktikus gazdasági kapcsolatok fejlesztésének lehetőségei vitattattak meg. A szakosztályi üléseken tartott előadások közül Heller Farkas dr., a budapesti kir. József-műegyetem közgazdaságtan tanára „A magyar közgazdasági élet kialakulása 1867 óta“, Kovács Alajos dr., a Központi Statisztikai Hivatal igazgatója „Csonka-Magyarország statisztikai vázlata“, Harmaja Leó finn vezető statisztikus „Finnország gazdasági életének kifejlődése és mai állása“ címmel adott elő. A kongresszuson részvett Oismann Johanna kisaszszony, az esztországi központi statisztikai hivatal gazdasági osztályának főnöke is.

Jancsó Benedek jubileuma — *Le jubilé de M. Benoît Jancsó.*

Les institutions publiques et scientifiques de la Hongrie ont célébré le 7 juin 1928 le cinquantième anniversaire de l'activité publique de M. Benoît Jancsó, professeur honoraire d'Université, un des spécialistes les plus profonds et les plus avertis de la question des nationalités, membre aussi de la

Société Hongroise de Statistique dont il fut un des conférenciers à la séance solennelle de Szeged, en 1925. A la réunion jubilaire convoquée par la Société Hongroise-Székely, plusieurs discours ont été prononcés, mettant en relief les mérites de M. Jancsó. Au nom de la Société Hongroise de Sta-

tistique il fut salué par M. Aloÿse Kovács, sous-secrétaire d'Etat, président de la section démographique de la Société.

*

A magyar közélet és tudományosság intézményei 1928 június 7-én meleg ünnepségekben részesítették közéleti tevékenységének ötvenéves fordulójára alkalmából *Janesó Benedek* egyetemi tb. tanárt, a nemzetiségi kérdés egyik legalaposabb, széles látókörű ismerőjét, aki a Magyar Statisztikai Társaságnak is tagja és 1925. évi szegedi ünnepi ülésének egyik előadója volt. A Magyar-Székely Egyesület által összehívott jubileumi ülésen elhangzott üdvözlő beszédek során a Magyar Statisztikai Társaság üdvözlését *Kovács Alajos dr.* helyettes államtitkár, a Társaság demográfiai szakosztályának elnöke a következő szavakkal tolmácsolta:

A Magyar Statisztikai Társaság engem bizott meg azzal, hogy tolmácsoljam a Társaság meleg üdvözlését és szerencsekívánatait Méltóságod közéleti tevékenységének 50-ik évfordulója alkalmából.

Társaságunk büszke arra, hogy Méltóságodat is tagjai közé számíthatja. Méltóságod publicisztikai és történetírói munkássága szoros kapcsolatban volt és van a statisztikai tudománnyal; az

oláhok számát az egyes időszakokban és térfoglalását Erdélyben senki szebben és alaposabban fel nem tárta, mint Méltóságod történeti munkáiban. Az erőszakos magyarosítás vádjának alaptalanságát is meggyőzően mutatta ki a statisztikai adatok tömegével és ezzel erős fegyvert adott kezünkbe ellenségeinkkel szemben. Méltóságod a statisztikát egyenesen a nemzeti védelem szolgálatába állította. A statisztikai tudomány tehát Méltóságodat joggal számítja elsőrendű művelői közé.

De bámulattal és elismeréssel adózunk Méltóságod nagyszabású történeti, paedagógia és publicisztikai munkásságának is, mellyel örök hálára kötelezte nemzetét.

A Statisztikai Társaság összes tagjainak őszinte érzelmeit tolmácsolom, amikor Méltóságodnak a Társaság nevében is hálás köszönetet mondok két emberöltőn át kifejtett lelkes és önzetlen munkásságáért és kérem az Egek Urát, adjon Méltóságodnak erőt és egészséget, hogy e munkát tovább folytathassa és érje meg azt, amiért annyit dolgozott, szűkebb hazájának, a gyönyörűségei székelyföldnek felszabadulását!

Személyi hírek. — *Nouvelles personnelles.*

Dans sa séance plénière de mai 1928, l'Académie Hongroise des Sciences a élu deuxième président l'éminent poète Jules Vargha, membre honoraire, ancien sous-secrétaire d'Etat au ministère du Commerce, qui avait autrefois été pendant de nombreuses années directeur de l'Office central hongrois de statistique, déployant une activité méritoire dans la science statistique hongroise. M. Vargha est membre honoraire de la Société Hongroise de Statistique et membre titulaire de l'Institut International de Statistique. — Dans la même séance, le prix Chorin fut décerné à M. Jean Teleszky, ancien ministre des Finances, membre de la Société Hongroise de Statistique et de l'Institut International de Statistique, pour son ouvrage substantiel et de grand intérêt „Les finances de l'Etat hongrois pendant la guerre“. Ce livre parut dans la série des publications éditées, sur l'initiative de la fondation Carnegie, au sujet de l'histoire économique et sociale de la guerre.

Le Dr Lind a été nommé directeur de l'Office central de statistique de Hesse, à Darmstadt, en remplacement du Dr Meller, nommé le 1er mars 1928 conseiller ministériel au ministère des Finances de Hesse.

A Magyar Tudományos Akadémia 1928 május havában megtartott nagygyűlésén másodelnökké megválasztotta tiszteleti tagját, *Vargha Gyula dr.* nyug. kereskedelemügyi államtitkárt, a kitűnő költőt, aki mint a M. kir. Központi Statisztikai Hivatalnak sok éven át volt igazgatója a hazai statisztikai tudomány terén is érdemekben gazdag tevékenységet fejtett ki. *Vargha Gyula dr.* a Magyar Statisztikai Társaságnak tiszteletbeli, a Nemzetközi Statisztikai Intézetnek pedig rendes tagja. — Ugyancsak a folyó évi nagygyűlés a Chorin-jutalmat *Teleszky János* nyug. pénzügyminiszter, a Magyar Statisztikai Társaság és a Nemzetközi Statisztikai Intézet tagja „A magyar állam pénzügyei a háború alatt“ c. művének ítélte oda. *Teleszky* nagyjértékű, rendkívül tartalmas műve a Carnegie alapítvány által a világháború gazdasági és társadalmi történetének megírása végett kezdeményezett munkák sorozatában jelent meg.

A hesseni országos központi statisztikai hivatal (Darmstadt) vezetője, *Meller dr.* igazgató 1928 március 1-én a hesseni pénzügyminisztérium miniszteri tanácsosává neveztetett ki. Utóda a statisztikai hivatal igazgatói székében *Lind dr.* lett.